

ПРОБЛЕМИ НА ОБЕЗПЕЧИТЕЛНОТО ПРОИЗВОДСТВО ПО
ЗАКОНА ЗА ОТНЕМАНЕ В ПОЛЗА НА ДЪРЖАВАТА НА
НЕЗАКОННО ПРИДОБИТО ИМУЩЕСТВОНиколай Д. Колев¹PROBLEMS OF FREEZING PROCEDURE IN
LAW ON FORFEITURE IN FAVOUR OF THE STATE OF
ILLEGALLY ACQUIRED PROPERTY

Nikolay D. Kolev

Abstract: *This article present some of problem moments in freezing procedure in Law on Forfeiture in favour of the State of Illegally Acquired Property. A brief analysis of the system and given proposal de lege ferenda.*

Key words: *Freezing, illegal assets, forfeiture, CIAF.*

1. Въведение

Законът за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество² (ЗОПДНПИ) регламентира трите основни етапа на развитие на процедурата по отнемане на незаконно придобито имущество: 1) провеждане на предварителна проверка; 2) внасяне в съда на искане за обезпечаване на бъдещ иск и действия след налагане на обезпечителните мерки и 3) съдебно производство за отнемане в полза на държавата на незаконно придобитото имущество³.

Всеки един от тези етапи е обусловен от развитието и приключването на предходния, без обаче да е задължително процедурата да се развие докрай⁴. Обусловеността на всеки етап от предходния определя отнемането като един динамичен фактически състав.

Вторият от посочените три етапа се характеризира със специфичното преплитане на административни и гражданскоправни елементи. Той има две фази – първата от които внасяне на

искане за обезпечаване на бъдещ иск не е задължителна и се развива по правилата на ЗОПДНПИ и ГПК в рамките на едностранично обезпечително производство, водено пред съответния окръжен съд и чийто фокус е насочен към гарантиране осъществяване правата на държавата и втората – действия след налагане на обезпечителните мерки, която се развива пред органите на КОНПИ и по правилата на ЗОПДНПИ и чийто цел е да осигури на проверяваното лице участие в производството и правото му на защита.

Тази фаза е най-детайлно разписана в ЗОПДНПИ, като това детайлизиране е рефлекс от проблемите по прилагането на отменения ЗОПДИППД и опит на законодателя да ги отстрани дори и с цената на нарочни разпоредби, от което до известна степен страда законодателната техника. Въпреки детайлната и на моменти казуистична правна уредба, в тази фаза се констатира проблемни моменти, които затрудняват правоприлагането⁵.

¹ Асистент в катедра „Частноправни науки“ в ЮФ на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“.

² Обн. ДВ, бр. 38 от 18.05.2012 г. в сила от 17.11.2012 г., посл. изм. ДВ, бр. 74 от 26.09.2015 г.

³ Вж. Решение на КС № 13 от 13.10.2012 г. по к. д. № 6/2012 г. обн. ДВ, бр. № 82 от 26.10.2012 г.

⁴ Предварителната проверка може да приключи със решение на КОНПИ за прекратяване на основание чл. 11, ал. 1, т. 2 от закона, обезпечителната фаза, може да приключи с решение за прекратяване на основание ал. 61, ал. 2, т. 1 и съдебната фаза приключва със спогодба, влязло в сила решение, оттегляне или отказ от иска.

⁵ По подробно за новите моменти в обезпечителното производство по ЗОПДНПИ вж. **Николов, Н.** Гражданската конфискация. С.: Феня, 2008, с. 67 и сл. и **Коларов, Т.** Обезпечаването и отнемането на незаконно придобито имущество в гражданския процес. Варна: Издателство на ВСУ, 2013.

2. Идентифицирани проблемни места

2.1 Допустимостта на искане за разпореждане с имущество върху, което са наложени обезпечителни мерки е обвързана от влизане в сила на определението за тяхното налагане (чл. 40, ал. 1⁶)

Като цяло това е логичното разрешение. Законът обаче, в чл. 38, ал. 3, предвижда незабавно изпълнение на определението за допускане налагането на обезпечителните мерки, т.е. активите на бъдещия ответник и свързаните с него лица ще бъдат блокирани преди определението да влезе в сила, още повече че лицето ще бъде уведомено за тях от съдебния изпълнител, респективно съдията по вписвания, от което уведомление следва, че тече срок за обжалване. В тази хипотеза е възможно то да се окаже с блокирани финансови ресурси, необходими за обжалване допуснатите и наложени обезпечителни мерки. Способ за тяхното освобождаване е предвиден в чл. 40, предвиждащ при неотложна необходимост по искане на комисията или мотивирана молба на лицето, съдът да разреши извършване на плащания или други разпоредителни действия с обезпечено имущество. Предпоставка за използването на този способ, обаче е влизане в сила на определението за налагане на мерките. За сравнение, по отменения ЗОПДИППД такова изискване не беше поставено. Също в него хипотезите, при които може да бъде разрешено освобождаване на обезпечени активи, бяха изброени казуистично, докато в текста на чл. 40, ал.1 от ЗОПДНПИ е използвано бланкетното понятие „неотложна необходимост“^{6,7}.

2.2 Продължителността на срокът за предявяване на бъдещ иск и възможността за неговото удължаване

За разлика от срока за предявяване на бъдещия иск по чл. 390 ГПК, който е до един месец, ана-

логичният срок по ЗОПДНПИ е до три месеца⁸. На практика, макар и по-дълъг от общия по ГПК, той се явява недостатъчен за подготовката на искане за отнемане, респективно решение за прекратяване на производството и това произтича от включената в етапа по обезпечение втора фаза – на действията след налагане на обезпечителните мерки.

Втората фаза на обезпечителния етап от производството от ЗОПДНПИ започва след налагане на допуснатите мерки⁹.

Действията, които са вменени като задължение на органите по чл. 13 от закона след налагане на обезпечителните мерки, са:

– Лицето се поканва да представи декларация по чл. 57 от ЗОПДНПИ. Срокът за връщане на декларацията е 14-дневен, респективно месечен, ако лицето е в чужбина.

– Осигурява му се възможност да участва в производството, като лицето се уведомява за образуваното производство, дава му се възможност да се запознае със събраните материали и му се предоставя месечен срок за възражения и представяне на доказателства.

– Декларацията, възраженията и доказателствата трябва да бъдат обсъдени преди изготвяне на окончателното заключение на териториалния директор, което следва да се разгледа и от комисията.

Всяко едно от тези действия, освен от сроковете, определени в закона, е обвързано и от технологично време, свързано с размяна на кореспонденция между органите на КОНПИ и адресатите на исканията.

Това на практика поражда проблеми, свързани с подготовката и внасянето на иск за отнемане, респективно предложение за прекратяване на производството, което често се явява обек-

⁶ Цитираните в текста разпоредби са от ЗОПДНПИ, а там където са от други нормативни актове, те се посочват изрично.

⁷ Предложение за определяне на конкретни основания при наличието на които съдът да прави **Василев, Ив.** Процедура по налагане на предохранителни мерки според законодателствата на Република Италия и Република България във връзка с установяване и отнемане на незаконно придобити имущества. [on-line] <http://www.lpajournal.com/wp-content/uploads/2013/12/IVasilev-palen-text-Procedure.....pdf> (30.09.2015 г.)

⁸ Срокът за предявяване на бъдещ иск не е уреден на систематическото си място в Глава шеста, раздел I от закона „Обезпечителни мерки“, а се извежда от разпоредбата на чл. 74, регламентиращ предявяването на иска за отнемане в до тримесечен срок от налагане на обезпечителните мерки. Следва да се има предвид и че срокът не е твърдо определен на три месеца, а е с фиксирана горна граница, което дава възможност на съда да определи и по-кратък срок.

⁹ Анализът на чл. 42 – 53 от закона показва, че момента от който мерките се считат наложени, е моментът на получаване на заповедното съобщение, от третото лице (ответника по обезпечението, третото задължено лице, банката т.н.) респективно органът който води съответният регистър).

тивно невъзможно в рамките на така определения тримесечен срок, още повече, че е възможно съответния окръжен съд да определи и по кратък като продължителност срок.

Възможните решения са две: изменение на закона и определяне на фиксиран шестмесечен срок за внасяне на иск за отнемане или допускане на изрична възможност за продължаване на тримесечния срок.

Предложението за определяне на фиксиран шестмесечен срок се свързва и със въвеждане задължение декларацията по чл. 57 да бъде подкрепена с документи и задължението на органите по чл. 13 да проверят изложените в нея факти, действия, които са свързани с технологично време и предпоставят един по-дълъг период от време.

Втората възможност изисква разглеждането на въпроса дали и при сега действащата уредба срокът за предявяване на бъдещ иск по ЗОПДНПИ може да бъде продължаван.

В специалния ЗОПДНПИ няма изрична разпоредба в този смисъл, но съгласно чл. 56 за неуредените въпроси в материята на обезпечителните мерки се прилага ГПК, където в чл. 63 е предвидена възможност за продължаване на законно определените срокове, какъвто е и този по чл. 74, ал. 1 от ЗОПДНПИ. Доколкото срокът по чл. 74, ал. 1 от закона не е от категорията на решителните, би следвало той на общо основание да може да бъде продължен със срок не по-малък от първоначално определения по арг. от чл. 63 ГПК. Срещу това решение може да се възрази, че срокът по чл. 74 от ЗОПДНПИ е специален в сравнение със срока по чл. 390 ГПК. И двата срока касаят предявяването на бъдещ иск. За разлика от отменения ГПК, в действащия законодателят, мотивиран от проблемите, възникнали с предходната уредба, даващи както възможност за определяне на срок по усмотрение на съда, така и от защита интересите на ответника, чиито активи се блокират, въведе изрично правило за продължителността на срока за предявяване на бъдещ иск. В този смисъл изричното определяне на срок, различен от този по ГПК, заедно с детайлна правна уредба на обезпечителното производство в специалния закон, могат да обосноват

извода, че законодателят е определил този срок, съобразявайки се със спецификите на производството по ЗОПДНПИ и съответно, същият не може да бъде продължаван по общия ред, предвид неговия специален характер.

Тези аргументи не са неоспорими, определянето на по-дълъг срок за предявяване на бъдещия иск безспорно е обусловено от действията на органите по чл. 13 след налагане на обезпечителните и заложените там срокове за съответните действия, но законодателят не изключва възможността искът да се предяви и в по-кратък от тримесечния срок, използвайки в чл. 74 „в срок до три месеца“, институтът на обезпечаване на бъдещ иск по ЗОПДНПИ е уреден по идентичен с този по ГПК, като различието е само по отношение на срок, което различие е обусловено от спецификата на производството. Това от своя страна дава възможност към института по силата на чл. 56 от закона да се приложи нормата на чл. 63 от ГПК, доколкото въпросът за удължаване на срока за предявяване на иска не е изрично регламентиран в закона.

2.3 Необходимост от задължително представяне на декларацията по чл. 57 ЗОПДНПИ и доказателства към нея

Допълнително следва да се прецизира уредбата, свързана с представяне на декларация по чл. 57 от закона. Този институт фигурира под различни наименования още от Закона за преследване на незаконно обогатени чиновници от 1895 г.¹⁰. Историческият преглед показва, че само в ЗОПДНПИ представянето на декларация е пожелателно, съобразно използвания от законодателя термин „поканват“ и липсата на правни последици от непредставяне на декларация или недеклариране на определени активи или източници на доходи. Същото е положението и с представянето на доказателства и даването на обяснение от лицата. Като цяло това законодателно разрешение не може да определено като особено удачно.

Логическата обосновка на декларацията е свързана с обстоятелството, че на лицето най-добре са му известни всички факти и обстоятелства относно придобиването на активи, средствата

¹⁰ Там задължение на съответния началник е било да изиска от чиновника да представи точна сметка за източниците за своето обогатяване, като чиновникът не я представи се наказва с глоба и, ако е на служба, се отстранява временно. В Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобити имоти от 1919 г. сметката е доразвита в сметка-декларация с по-широк обхват, като е въведена презумпцията, че недекларираните активи са незаконно придобити и се отнемат от лицето. По подобен начин е уредбата и в отменения ЗОПДНПИ, където на декларацията е регламентирана в чл. 17 и неподаването в срок и недекларирането на активи се свързва с презумпция за техния произход от престъпната дейност на лицето.

за това и техния произход. Периодът, за който се отнася декларацията, не е особено продължителен, за да са налице субективни или обективни фактори, възпрепятстващи попълването на такава декларация. Още повече че чрез тази декларация и нейното представяне пред органите по чл. 13 от закона се дава възможност за пълноценно участие на лицето в производството и респективно се гарантира правото му на защита. В коментарната литература декларацията се разглежда като „силно оръжие за защита на проверяваното лице, защото представя цялостната концепция за законните му доходи“¹¹.

Заедно с това следва да се предвиди задължение фактите, посочени в декларацията, да бъдат подкрепени с доказателства. Естествено, възражение против е това, свързано с кратките срокове за представянето ѝ, респективно представянето на доказателствата към нея, които могат да не са обективно достатъчни за своевременното им събиране и представяне. На този аргумент може да се противопостави конструкция, при която в декларацията доказателствата се посочват, като се вмени задължение на органите да ги съберат в случаите, в които се касае за такива от трети лица, като по този начин ще се намали и финансовата тежест за субектите, а за тях ще остане тежестта да представят тези, които са в тях или по които са страна.

В подкрепа на въвеждането на задължение за представяне на декларация и доказателства за посочените в нея факти, могат да се изведат няколко аргумента:

– Проверката, извършвана от органите на КОНПИ, се извършва по документи, събрани от съответните държавни и общински органи, търговски банки и др., посочени в чл. 34 за проверявания десетгодишен период. На база на така събраната и анализирана информация се формира и съответният краен извод. Обективната невъзможност да се събери цялата относима към проверката информация, пречатства формирането на правилен краен извод, обстоятелство, което е

във вреда на проверяваното лице. Естествено и сега действащият режим му дава възможност да представи декларация и да я подкрепи с доказателства, но въвеждане на задължение, скрепено със съответните неблагоприятни последици, ще действа стимулиращо, ще изключи възможността за недобросъвестно поведение¹²;

– Логиката за представяне на декларация почива на човешката презумпция, че на собственика са известни източниците на средства, с които той е финансирал придобиването на активи и разходите си за живот и установяването на тези факти може да бъде възложено в негова тежест.

– Ще се ограничи възможността за създаване на доказателства.

– Ще се даде възможност в част от случаите да бъде избегнат исков процес съответно с всички произтичащи от това последици.

Че тази идея не е чужда на законодателя, свидетелства внесеният в Народното събрание Законопроект за изменение на ЗОПДНПИ, който предвижда в чл. 57, ал. 1 да се добави нова т. 8. със следната редакция “Посочените обстоятелства по т. 1 – 7 следва да бъдат подкрепени с документи.” и да бъде създадена нова ал. 2 на същия член със следното съдържание „(2) Ако проверяваното лице не представи декларация или подаде непълна декларация, или откаже да подаде декларация, до доказване на противното се предполага, че имуществото, което не е декларирано, е незаконно придобито“¹³.

Предложената ал. 2 копира модела на чл. 17, ал. 5 от ЗОПДИППД (отм.) и въвежда една оборима презумпция, чрез което се размества доказателствената тежест в евентуалния процес. Въпросът, който текстът повдига обаче е свързан с неговата приложимост и спрямо лицата по чл. 58 от закона¹⁴, доколкото те не попадат в обхвата на тясното понятие “проверявано лице“¹⁵. Безспорно, те също попадат в обхвата на проверката по закона, и в този смисъл можем да приемем, че те също са проверявани за целите на закона, но систематическото тълкуване на разпоредбите обос-

¹¹ Вж. **Николов, Н.** Цит. съч., с. 93.

¹² Пример в тази насока е представянето на известни ни достъпни за лицето доказателства, едва в съдебната фаза, при условие, че представени пред органите по чл. 13, те биха обосנוвали прекратяване на производството.

¹³ <http://parliament.bg/bills/43/554-01-107.pdf> (30.09.2015 г.)

¹⁴ „Чл. 58. Органите по чл. 13, ал. 1 поканват да представят декларация и:

1. третите лица по чл. 64, 65 и 67;

2. лицата, които представляват, управляват или контролират юридическото лице по чл. 66, ал. 1.“

¹⁵ В обратен смисъл при действащия режим **Николов, Н.** Цит. съч., с. 93, който смята, че текстът на чл. 57 от ЗОПДНПИ задължава органите по чл. 13 да връчат декларация на всички проверявани лица.

новава извода, че в случая се касае само за физическото лице, срещу което е образувано производството – чл. 57, ал. 1 предвижда, проверяваното физическо лице да се покани да представи декларация, като с въвеждането на новата ал. 2, систематическата връзка между двете разпоредби говори в полза тълкуването, че презумпцията касае това лице и няма да се прилага за лицата по чл. 58.

В тази връзка de lege ferenda препоръчвам текстът да се редактира в следния смисъл: „Ако проверяваното лице или лицата по чл. 58 не представят декларация или подадат непълна декларация, или откажат да подадат декларация, до доказване на противното се предполага, че имуществото, което не е декларирано, е незаконно придобито“.

Следва да се подкрепи и предложението за въвеждане на задължение за представяне на документи в подкрепа изложените в декларацията обстоятелства. Неправилно според мен е предвиденото в проекта систематично място като нова т. 8 в ал. 1 на чл. 57. Изброяването на ал. 1 касае съдържанието на декларацията и от гледна точка на законодателната техника, въвеждането на такова задължение следва да стане с отделна алинея, в който случай, вместо като т. 8, текстът следва да стане нова ал. 2 със същото съдържание, а предложената ал. 2 съответно ал. 3, със следващата от това промяна в номерацията на другите алинеи в текста.

2.4. Проблем на обезпечителното производство е и възможността лицето да узнае за допуснатите мерки преди тяхното цялостно налагане

Липсва синхронизиране в режима на уведомяването на лицето за наложените обезпечителни мерки. При сега създадения режим, който следва модела по ГПК, уведомяването за наложената възбрана е от Агенция по вписванията, а за наложените запори – от Съдебния изпълнител. Налогането на възбраната се извършва чрез вписване в деня на постъпване на искането и съответно най-късно на следващия ден на лицето се изпраща уведомление за наложената мярка. Нещо повече,

с въведената от Агенция по вписванията услуга за уведомяване чрез текстово съобщение за промени по партидата на имота и с възможността за отдалечен достъп до информацията за имота, практически лицето може да научи за наложената възбрана в деня на нейното налагане.

От друга страна, допуснатите запори се привеждат в изпълнение от съдебния изпълнител. Поради естеството на действията, които трябва да извърши съдебният изпълнител, тяхното налагането е възможно да се забави във времето, особено в случаите, при които се налагат запори на банкови сметки. Естествено, става дума за период от няколко дена, необходими за технологично образуване на изпълнителното дело, подготвяне на запорните съобщения, тяхното изпращане и получаване от задължените лица, но все пак време достатъчно на лицето да се разпореди със сумите си по банковите сметки, да прехвърли превозни средства и дялови участия и да укрие налични ценности.¹⁶

2.5 Липсва регламентация на процедурата по предявяване на материалите

Новост в ЗОПДНПИ е предвидената в чл. 60, ал. 2¹⁷ процедура по даване възможност на лицето да се запознае със събраните в хода на проверката материали. В основата на тази процедура е идеята за защита правата на гражданите и осигуряване възможност да вземат участие в производството. Въвеждайки това задължение за органите по чл. 13, законът оставя открити няколко важни практически въпроса:

- Кои материали се предоставят за запознаване?
- Какъв срок има лицето да се запознае с тях?
- Може ли да иска да му бъдат предоставени копия от тях?
- Какви са правните последици, ако не бъдат предоставени изцяло или отчасти?

При липсата на изричен отговор, той трябва да се изведе по аналогия като се следва логиката на института и правилата, регламентиращи тази фаза от производството.

¹⁶ Практически е мислима хипотеза при която при депозиране на молба за налагане на възбрана и образуване на изпълнително дело за налагане на запори сутринта в един и същ ден, при налагане на възбраната до обяд и узнаване за това от лицето, до края на работния ден, той да успее да се освободи от наличностите по сметки, дружествените си дялове и превозни средства.

¹⁷ (2) Органите по чл. 13, ал. 1 уведомяват проверяваното лице, предоставят му за запознаване всички материали, които се отнасят до него, и му дават едномесечен срок, за да направи възражения и да представи доказателства.

На пръв поглед отговорът на първия поставен въпрос – Кои материали се предоставят за запознаване? – следва от текста на чл. 60, ал. 2 – всички материали, които се отнасят до него. Макар и на пръв поглед ясен и непротиворечив, практическото му приложение поставя на свой ред въпроса – Дава ли тази уредба ефективна възможност на лицето да участва в производството, съгласно чл. 60, ал. 1 от закона? Не трябва ли лицето да се запознае с всички материали по преписката, а не само с тези, отнасящи се до него. Самата проверка е едно единно цяло и направените изводи почиват на всички събрани материали по нея, обсъдени и анализирани в своята цялост, поради което посоченото ограничение е възможно да доведе до ограничаване пълноценното участие на лицето в производството. Заедно с това, като страна в производството по обезпечение, лицето има достъп до съдебното дело и може да се запознае с всички материали, приложени като доказателство към искането за допускане на обезпечителните мерки, т.е. на практика ще се запознае и с материали, които не се отнасят пряко до него по смисъла на чл. 60, ал. 2. От друга страна, може да има материали, които, макар и свързани с лицето, да са под особен режим – да представляват класифицирана информация¹⁸, или такава, получена в рамките на взаимодействието с органите на прокуратурата, МВР или ДАНС и която не следва да бъде разгласявана и предоставяна на лицето поради своя характер¹⁹.

Законът не е предвидил срок, за който лицето следва да се запознае с представените материали. Този въпрос е важен, защото след запознаване с тях, лицето има месечен срок за бележки и възражения, след което органите по чл. 13 трябва да ги обсъдят преди изготвяне на окончателния си доклад. От една страна, не е възможно законът да определи срок за запознаване с материалите. Това е фактически действие и естествено различни са факторите, които определят неговата продължителност – обема на събраните материали, техния характер, личностните особености на лицата, които се запознават и т.н. Все пак обаче, законодателят, въпреки подчертано ка-

зуистичната уредба на раздела, свързан с обезпечителните мерки, е подминал този въпрос, оставяйки решаването му на преценката на органите по чл. 13. Аналогично по естеството си – предоставяне за запознаване с материали, събрани в хода на разследване извършва разследващият орган в хипотезата на чл. 228, ал. 1 от НПК²⁰. Даденото там разрешение на поставения въпрос удачно може да бъде пренесено в ЗОПДНПИ, като изрично се даде възможност на органите по чл. 13 да определят срок за запознаване с материалите, в зависимост от обема на преписката.

По отношение на възможността лицето да получи копие на някой или на всички документи законът също мълчи. Съгласно чл. 16 от закона, информацията, станала известна на членовете на комисията и нейните служители при или по повод изпълнение на задълженията им, е служебна тайна. Разпространението на такава информация с ограничено от законовите разпоредби и в този смисъл, предоставянето на копия на документи на лицето може да срещне ограничения. От друга страна, събраните документи се отнасят до лицето и до различни аспекти от неговия живот, и отказът да му бъдат предоставени копия от тях, дори и с аргумента, че той може да се снабди с тях от съответните институции поражда определени възражения.

Що се касае до въпроса за правните последици от непредставянето на материалите изцяло или отчасти, тук отговорът трябва да се търси на плоскостта на това, какъв е характерът, на това задължение, както и естеството на фазата в което то се изпълнява и дали неговото изпълнение ще доведе до засягане правата на лицето.

Обезпечителният етап от производството е факултативен и в хипотезата при която лицето няма налични активи, той няма да се развие. От своя страна действията след налагане на обезпечителните мерки, макар и да предпоставят първо такива да бъдат наложени, могат да се предприемат и в случаите, в които такива мерки не са наложени. Съответно тази втора фаза на обезпечителния етап от производството по отнемане има за цел да осигури участие на лицето в производ-

¹⁸ По отношение достъпа до тази информация, ако се приеме, че чрез него лицата осъществяват конституционното си право на защита, следва достъпът да се осъществи на основание чл. 39а от ЗЗКИ без проучване за надеждност.

¹⁹ Може да се касае за оперативна разработка, данни от текущо разследване и др.

²⁰ „Запознаване с материалите – Чл. 228. (1) Разследващият орган определя срок за проучване на материалите в зависимост от фактическата и правната сложност на делото, от неговия обем и от други обстоятелства, които могат да имат значение за времетраенето на проучването.“

твото, да му даде възможност, най-общо казано, да представи своята позиция по случая, да посочи източниците на средства за придобиване на активите. Неспазването на някой от елементите на процедурата е скрепено с отговорността по чл. 91, но не води до опорочаване производството. Когато е надлежно сезирана с мотивиран доклад от съответният териториален директор, комисията може да вземе съответното решение за прекратяване на производството или за внасяне на иск в съда. В хипотезата на внесен иск за събирането на доказателства се прилагат правилата на ГПК, т.е. лицето дори и да е представило такива пред органите по чл.13, ще следва да ги представи и пред съда в съответните срокове, респективно да направи оспорвания и възражения, независимо дали е направило, или не такива в предходната фаза.

3. Заключение

Допускане и налагане на обезпечителни мерки, както и действията на органите по чл. 13 след налагане на обезпечителните мерки имат за цел, от една страна, да гарантират държавния

интерес, а от друга, да осигурят на проверяваните лица адекватен и ефективен защитен механизъм. За да се развие обаче пълният потенциал на този етап от производството и да стане той прерада към предявяване на неоснователни иски и претенции от страна на държавата, е необходимо да се преосмисли механизмът по който е конструирана фазата на действията след налагане на мерките. Необходимо е въвеждане на задължение за представяне на декларация, задължения за представяне на доказателства или поне тяхното посочване с възможност органите да ги съберат, предвиждане на механизъм за проверка на представените доказателства вкл. чрез насрещни проверки, разпити, претърсвания и когато те попадат извън проверявания период²¹.

За защита интереса на държавата при налагане на обезпечителните мерки или т.нар. замразяване на престъпните активи (freezing) е необходимо да се постигне по-бързо и едновременно налагане на мерките с цел осигуряване на така необходимата за тяхната ефективност внезапност.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА:

Василев, Ив. Процедура по налагане на предохранителни мерки според законодателствата на Република Италия и Република България във връзка с установяване и отнемане на незаконно придобити имущества. [on-line] <http://www.lpajournal.com/wp-content/uploads/2013/12/IVasilev-palen-text-Procedure.....pdf>. [30.09.2015] // **Vasilev, Iv.** Protsedura po nalagane na predohranitelni merki spored zakonodatelstvata na Republika Italiya i Republika Balgariya vav vrazka s ustanovyavane i otnemane na nezakonno pridobiti

imushtestva. [on-line] <http://www.lpajournal.com/wp-content/uploads/2013/12/IVasilev-palen-text-Procedure.....pdf> [30.09.2015]

Коларов, Т. Обезпечаването и отнемането на незаконно придобито имущество в гражданския процес. Варна: Издателство на ВСУ, 2013. // **Kolarov, T.** Obezpechavaneto i otnemaneto na nezakonno pridobito imushtestvo v grazhdanskiya proces. Varna: Izdatelstvo na VSU, 2013.

Николов, Н. Гражданската конфискация. С.: Феня, 2008. // **Nikolov, N.** Grazhdanskata konfiskaciya, S.: Feneya, 2008.

²¹ Тук не се касае за неговото разширяване, а за действия свързани с проверка на факти и доказателства представени от лицето.